

C csoport

2/1

① a.) $f'(x_0) := \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$, ha ez értelmes és a határérték létezik.

b.) Ha $x_0 \in \mathbb{R}$ vagy esetleg $x_0 = \pm\infty$, és az f, g függvények az x_0 egy környezetében* értelmezve vannak és differenciálhatók, továbbá $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0$ vagy

$$\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = \lim_{x \rightarrow x_0} |g(x)| = \infty, \text{ és } \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)} \text{ létezik,}$$

akkor $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)}$ is létezik, és $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)}$

* : kivéve esetleg x_0 -ban. Egyoldali környezet is jó.

P1: 1.) $f(x) = \sin x$, $g(x) = x$, $x_0 = 0$ esetén $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0$,

$$\stackrel{!}{\text{gy}} \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\sin x}{x} \stackrel{!}{=} \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\cos x}{1} = 1.$$

2.) $f(x) = \ln x$, $g(x) = \frac{1}{x}$, $x_0 = e$ esetén $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \infty$,

$$\stackrel{!}{\text{gy}} \lim_{x \rightarrow x_0} x \ln x = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\ln x}{1/x} \stackrel{!}{=} \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1/x}{-1/x^2} = \lim_{x \rightarrow x_0} (-x) = 0.$$

② a.) $\left(\frac{\operatorname{sh}(2^x)}{\operatorname{arth}(x^2)} \right)' = \frac{\operatorname{ch}(2^x) \cdot 2^x \cdot \ln 2 \cdot \operatorname{arth}(x^2) - \operatorname{sh}(2^x) \cdot \frac{1}{1-(x^2)^2} \cdot 2x}{\operatorname{arth}^2(x^2)}$

b.) $(x^{1/x})' = \left(e^{\frac{1}{x} \ln x} \right)' = e^{\frac{1}{x} \ln x} \cdot \left(\frac{1}{x} \ln x \right)' = x^{\frac{1}{x}} \cdot \frac{\frac{1}{x} \cdot x - \ln x \cdot 1}{x^2} = \frac{1}{x} x^{\frac{1}{x}-1} \cdot 1 + x^{\frac{1}{x}} \ln x \cdot \left(-\frac{1}{x^2} \right)$

$$= x^{\frac{1}{x}-2} \cdot (1 - \ln(x))$$

c) csapert

③ f mindenütt értelmezve van $[-100; \frac{1}{100}]$ -on, tehát szélsőértéke csak a végpontokban $(-100; \text{ill. } \frac{1}{100})$ lehet, és ott, ahol

$$f'(x) = 0 \quad \text{Ehhez } f'(x) = \left(\frac{x}{4x^2+1}\right)' = \frac{1 \cdot (4x^2+1) - x \cdot 8x}{(4x^2+1)^2} = \frac{1-4x^2}{(4x^2+1)^2}$$

vagyis $0 = f'(x) \iff 0 = 1-4x^2$, vagyis $x^2 = \frac{1}{4}$ $x = \pm \frac{1}{2}$

- Függvényértékek:
- $x = -100$ -ben $f(x) = \frac{-100}{4 \cdot 10000 + 1} \approx -0.0025$
  - $x = -\frac{1}{2}$ -ben $f(x) = \frac{-0.5}{4 \cdot \frac{1}{4} + 1} = -0.25$ ← absz. minimum
  - $x = \frac{1}{100}$ -ben $f(x) = \frac{0.01}{4 \cdot 0.0001 + 1} \approx 0.01$ ← absz. maximum
  - $x = +\frac{1}{2}$ kívül esik az értelmezési tartományon.

④ $f(x) = \frac{x^3}{3} + \frac{3x^2}{2} + 2x$

$f'(x) = x^2 + 3x + 2$

$f''(x) = 2x + 3$

$f'(x) = 0 \iff x = -1 \vee x = -2$

$f''(x) = 0 \iff x = -\frac{3}{2}$

$$x_{1,2} = \frac{-3 \pm \sqrt{9 - 4 \cdot 2}}{2}$$

- a.) $x \leq -2$ -re $f'(x) \geq 0$, f növekvő
 $-2 \leq x \leq -1$ -re $f'(x) \leq 0$, f csökkenő
 $-1 \leq x$ -re $f'(x) \geq 0$, f növekvő

- b.) $x < -\frac{3}{2}$ -re $f''(x) < 0$, f konkáv
 $x > -\frac{3}{2}$ -re $f''(x) > 0$, f konvex

